

Avdelning
Juridiska avdelningen
Handläggare
Mikael Herjevik
08-563 087 27
mikael.herjevik@uka.se

Datum 2019-03-19
Reg.nr 31-00218-18

Linköpings universitet
Rektor

Linköpings universitets hantering av ett ärende om oredlighet i forskning

Beslutet i korthet: En doktorand har anmält Linköpings universitet för hanteringen av ett ärende om oredlighet i forskning. Frågan har uppkommit om några skrivelser från en prefekt till doktoranden varit beslut med s.k. negativ rättskraft och därmed förhindrat filosofiska fakultetsstyrelsen att pröva om doktoranden gjort sig skyldig till vetenskaplig oredlighet. Universitetskanslersämbetet konstaterar i detta beslut att skrivelserna inte kan anses ha utgjort beslut med negativ rättskraft i oredlighetsfrågan och att universitetet inte gjorde något formellt fel då fakultetsstyrelsen beslutade i oredlighetsärendet. Ämbetet finner dock skäl att ifrågasätta universitetets hantering av andra orsaker. Eftersom såväl institutionen som fakultetsstyrelsen varit inblandade i hanteringen av plagieringsfallet har det varit särskilt viktigt att universitetet som myndighet gett tydlig information till doktoranden om hanteringen av fallet. Universitetet har dock brustit i detta avseende. Ämbetet finner sammantaget att universitetet inte har uppfyllt sin serviceskyldighet enligt förvaltningslagen gentemot doktoranden. Universitetet kan inte undgå kritik för denna brist.

Anmälan

Doktoranden AA har den 16 april 2018 anmält Linköpings universitet till Universitetskanslersämbetet och anfört bland annat följande. Onsdagen den 18 april 2018 ska den filosofiska fakulteten vid Linköpings universitet ha ett styrelsemöte där de kommer fatta beslut om hennes akademiska framtid. Sedan maj 2017 har en utredning om "vetenskaplig oredlighet i samband med forskning" pågått. Hon anser att denna utredning bryter mot högskolelagen och förvaltningslagen. Hon vill anmäla filosofiska fakulteten på Linköpings universitet för att Universitetskanslersämbetet ska granska fakultetens hantering av hennes ärende och om de följer regler och lagar. Hon kommer även anmäla filosofiska fakulteten för etnisk diskriminering. Den här typen av negativ särbehandling är inget annat än institutionell rasism, anser hon.

AA anser att den rätta ordningen vid "misstanke om plagiat" enligt högskolelagen är att doktorander/studenter är föremål för disciplinära åtgärder bara vid examination. Hon påpekar att hennes föreläsning på konferensen G16 (25–26 november 2016), inte var examinerande och handlade dessutom inte om hennes forskning. Hon var specifikt inbjuden att föreläsa om sitt arbete som aktivist inom Black Lives Matter-rörelsen i Sverige. Hon har ett utlåtande från arrangören som bekräftar detta. Disciplinnämndens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Fakultetens beslut kan inte överklagas. Hon undrar var hennes rättssäkerhet finns som doktorand.

I december 2016 gjordes en djupgående utredning av allt hennes akademiska arbete av universitetets jurister. Utredningen kom fram till att hennes agerande var en engångsföreteelse, och dessutom ett misstag. Ärendet avslutades officiellt den 22 december 2016 och alla parter var då nöjda. Den 23 mars 2017 skrev hon ett mejl till prefekten PP på Linköpings universitet för att få det bekräftat att ärendet verkligen var avslutat på universitetet. Den 24 mars 2017 får hon ett svar på mejl från prefekten att han har vidtagit åtgärder för att ta reda på lärosätets hållning, dvs. filosofiska fakultetens hållning, i ärendet och att enligt lärosätet är ärendet avslutat. Den 5 maj 2017 får hon ett mejl från filosofiska fakulteten att de har öppnat en ny utredning om "vetenskaplig oredlighet i forskning" med motiveringen att fakulteten inte kände till ärendet tills det uppmärksammades i media i slutet på april 2017. För henne är motiveringen väldigt märklig eftersom de känt till ärendet i åtminstone fyra månader efter att ärendet avslutades på universitetet. Hon anser att det är ett brott mot förvaltningslagens regler om hur myndighetsbeslut får ändras. Huvudregeln är att gynnande beslut vinner negativ rättskraft vilket innebär att de inte kan ändras. En myndighet får lov att ändra ett positivt beslut om det finns ett återkallelseförbehåll eller om den ansökande har lämnat oriktiga/vilseledande uppgifter. Ingetdera gäller i hennes fall, har AA anført.

Till anmälan har AA bifogat flera dokument. Hon har senare inkommit med ytterligare dokument och anført bland annat följande. Hon kan inte hållas ansvarig för att kommunikationen mellan fakulteten och institutionen inte fungerar. Det är fortfarande så att prefektens beslut är ett offentligt myndighetsbeslut. Dessutom medger prefekten att lärosätet är informerat om hennes ärende och har avslutat detsamma. Fakulteten kan inte ha varit i god tro om att de inte känt till hennes ärende förrän i april när det hamnade i media. Däremot var hon i god tro om att ärendet var avslutat under perioden 22 december 2016 – 5 maj 2017. Inget nytt tillkom i ärendet förutom att hon blev polisanmäld i april av den berörda doktoranden BB för upphovsrättsbrott. Hon har varken vilselett eller angett falska uppgifter i ärendet.

Utredning

Yttrande från Linköpings universitet

Linköpings universitet har i ett yttrande till Universitetskanslersämbetet anført att universitetet anser sig ha följt gällande lagar och regler vid hanteringen av AAs ärende.

Universitetet har utvecklat sin inställning enligt följande.

Diskriminering

AA har i e-post till universitetet den 14 mars 2018 redan tidigare framført att hon skulle vara utsatt för rasism. Universitetet besvarade den 22 mars hennes framställan och ansåg att anklagelsen var grundlös. Universitetet vidhåller den uppfattningen. AA har inte framført något som stöder hennes uppfattning och universitetet har heller inte funnit

något som tyder på att rasism skulle ha varit en faktor i ärendet. Tvärtom tycks alla de som varit delaktiga ha varit mycket måna om att försöka agera så korrekt som möjligt.

Endast disciplinär åtgärd

Anmälaren skriver att plagiat endast kan föranleda disciplinär åtgärd vid examination, att föreläsningen inte var ett examinerande moment och dessutom heller inte forskning.

Flera olika följder kan bli konsekvensen av att en doktorand plagierar någon annans text. Genom prövning i disciplinnämnd, som en arbetsrättslig-/arbetsledningsfråga och som en fråga om oredlighet i forskning. Universitetet har inte ansett att AAs agerande skulle prövas i disciplinnämnd utan har dels hanterat den som en arbetsledningsfråga och dels som en oredlighetsfråga. Det finns inte någon begränsning till examinerande moment för dessa.

Frågan om det immaterialrättsliga intrånget ska anses falla inom ramen för hennes doktorandstudier eller om de genomförts under annat uppdrag är relevant. Den har inom ramen för fakultetsstyrelsens oredlighetsutredning prövats av det organ inom lärosätet som ska pröva frågor av det slaget, dvs fakultetsstyrelsen. Därtill har frågan varit en del av det som den centrala etikprövningsnämnden yttrade sig om i samma ärende. Både fakultetsstyrelsen och den centrala etikprövningsnämnden har kommit fram till att AAs agerande ska anses utgöra oredlighet i forskning och att hon ska kritiseras för det. Det får därför förutsättas att de ansett att agerandet i tillräcklig omfattning legat inom ramen för hennes doktorandtjänst.

Ej möjligt att överklaga

Det pågår flera utredningar om hur oredlighetsärenden i forskning ska hanteras och vilka regler som ska gälla, det är möjligt att dessa kommer att förändra processen i grunden. Universitetet har dock att förhålla sig till regelverket som det ser ut vid tidpunkten för prövningen.

Ogiltig omprövning av ärende

Filosofiska fakultetens oredlighetsbeslut gäller förvisso samma agerande som institutionen har haft dialog med AA om, men en annan aspekt av den.

Universitetet har beslutade riktlinjer för hanteringen av vetenskaplig oredlighet som anger hur ärenden som detta ska hanteras. I riktlinjerna framgår att det är fakulteten som ansvarar för oredlighetsärenden och att fakultetsstyrelsen fattar beslut. Samtidigt har en doktorand sin arbetsrättsliga anknytning till en institution, vilket medför att institutionen har det arbetsledande ansvaret för doktoranden. I det ansvaret ingår också handledning.

Att forskningsfusk både kan få en konsekvens i form av att universitetet fastslår att man varit oredlig i forskning och i form av arbetsrättsliga åtgärder är en sedan länge etablerad ordning vid svenska lärosäten som universitetet anser rimlig, inte minst eftersom konstaterande av forskningsfusk inte har några sanktionsmöjligheter kopplade till sig. Det

är oundvikligt att dessa två processer har kopplingar till varandra, samtidigt hanteras de av två helt skilda delar av universitetets organisation och gäller två olika aspekter av samma händelse.

Prefektens utredning och dialog med AA var en del i dennes arbetsledande uppgifter medan fakultetsstyrelsens beslut i oredlighetsfrågan var ett ställningstagande i frågan om AA varit vetenskapligt ohederlig. Fakultetsstyrelsens beslut ska därför inte ses som en omprövning av ett tidigare beslut utan ett beslut i en fråga som inte tidigare behandlats.

I institutionens behandling av AAs agerande involverades en av universitetets jurister för att säkerställa en korrekt hantering. Prefekten kom fram till att arbetsrättslig åtgärd inte var möjlig eftersom doktoranden inte längre var anställd vid universitetet och disciplinär åtgärd inte var aktuell i detta fall. Prefekten fullföljde sitt arbetsledande ansvar och förklarade för doktoranden att dennes plagiat inte varit ett godtagbart beteende. Den skriftliga informationen den 22 december 2016, kunde med facit i hand ha varit tydligare utformad, avsikten var dock inte att det skulle uppfattas som ett myndighetsbeslut utan som en tillrättavisning och en del av en arbetsledande dialog. Universitetet har också svårt att utifrån dess ordalydelse se att det kan tolkas som ett beslut i frågan om oredlighet i forskning.

Eftersom AA vid tillfället var en offentlig person har prefekten försökt hantera hennes ärende så snabbt som möjligt och utforma informationen på ett sådant sätt att hon inte skulle drabbas mer än nödvändigt av sitt agerande. E-postsvaret den 24 mars 2017 om hur den tidigare informationen skulle läsas bör sättas i denna kontext. Det har varit avsett som ett snabbt e-postsvar på fråga om ett tidigare lämnat besked, i ett ärende som av olika skäl tagit redan hade tagit mycket tid i anspråk. Prefekten hade redan tidigare konstaterat att disciplinära åtgärder i form av beslut från disciplinnämnd eller personalansvarsnämnd inte var aktuella. För hans del var ärendet därmed avslutat. E-posten bör därför inte ses som ett myndighetsbeslut i oredlighetsfrågan, även om också det kunde ha formulerats med större omsorg.

Minnesbilderna av dialogen mellan berörd prefekt och den dåvarande dekanen divergerar i viss mån. Det står i vart fall klart att dekanen initialt varit tveksam till att frågan skulle tas upp till prövning då det i och för sig verkade som att oegentligheter kunde finnas men att gärningen sannolikt inte var av en sådan allvarlighetsgrad att den skulle motivera en utredning om vetenskaplig oredlighet. Då AA, efter dialogerna med prefekten, publicerade texter som tydde på att hon inte förstått allvaret i det inträffade, samt ytterligare information om händelsen kom till fakultetens kännedom ansågs dock att agerandet sammantaget blivit så allvarligt att fakultetsstyrelsen borde ta upp frågan om oredlighet till prövning.

Även om Universitetskanslersämbetet skulle komma fram till att prefektens information till AA den 22 december 2016 eller senare e-post-svar inte enbart varit en arbetsledande åtgärd utan ett beslut även i oredlighetsfrågan, har det alltså därefter tillkommit nya

försvårande omständigheter i ärendet. Detta är i sig tillräcklig grund för fakultetsstyrelsens prövning.

Avslutningsvis vill universitetet understryka att det beslut och den prövning AA invänder mot, filosofiska fakultetens oredlighetsprövning, inte lett till några disciplinära åtgärder utöver prefektens tillrättavisning. Efter fakultetens beslut att kritisera hennes plagiat har ärendet avslutats utan ytterligare åtgärd. Oredlighetsfrågan är därmed avslutad med en konsekvens - att AA har fått vetenskaplig kritik för ett upphovsrättsligt intrång som hon har dömts för i allmän domstol.

Kompletterande yttrande från AA

AA har getts möjlighet att kommentera universitetets yttrande. Hon har genom sitt ombud, advokaten MM, anfört bland annat följande. Universitetet hävdar att påståendet om rasism och diskriminering är grundlöst. Faktum är emellertid att det inte finns något liknande fall där en doktorand blivit föremål för en utredning om oredlighet i forskning. Ingen doktorand på filosofiska fakulteten har haft samma behandling som den som AA utsatts för. Föreläsningen på konferensen G16 var inte inom ramen för hennes forskning och ska därmed inte bedömas som forskningsfusk eller plagiat inom forskning, anser AA.

I det kompletterande yttrandet från AA anføres även följande. Ärendet var avslutat på institutionen och på lärosätet i och med den disciplinära åtgärden från institutionen för tema den 22 december 2016. Prefekten PP gav AA en erinran som blev diarieförd och en offentlig handling. Därmed uppfattades det av henne som ett myndighetsbeslut med rättsverkan. Innan beslutet fattades gjordes en djupgående utredning av hennes akademiska arbete av universitetets jurister. Utredningen kom fram till att hennes agerande var en engångsföreteelse, och dessutom ett misstag. Ärendet avslutades officiellt 22 december 2016 och alla parter var nöjda. Prefektens e-post från den 24 mars 2017 var en bekräftelse på detta och ska ses i ljuset av den tidigare beslutade erinran. Det påstås vidare att AA efter dialogerna med prefekten publicerade texter som tydde på att hon inte förstått allvaret i det inträffade, samt ytterligare information om händelsen kom till fakultetens kännedom. Detta ska ha varit anledningen till att agerandet sammantaget blivit så allvarligt att fakultetsstyrelsen borde ta upp frågan om oredlighet till prövning. Vad detta ska vara för texter som AA har publicerat eller vad det är för ytterligare information som har framkommit uppges inte. Detta framstår som en efterhandskonstruktion. Fem månader efter beslutet om erinran, inleder filosofiska fakulteten en utredning om oredlighet i forskning. Anledningen är enligt fakulteten att de fått reda på händelsen via media och att de inte hade vetskap om ärendet. Detta står i strid med vad som nu påstås att det var ”nya omständigheter” som gjorde att en utredning startades. Att så olika information uppges vid olika tillfällen är anmärkningsvärt. Enligt AA ter det sig troligare att beslutet att ta upp ärendet för prövning har att göra med att hon i nära anslutning till detta blev utnämnd som partiledare och ärendet väckte uppmärksamhet i och med BBs polisanmälan i april 2017.

Enligt AA har hanteringen av ärendet brutit i rättssäkerhet och filosofiska fakultetens agerande har varit försumligt genom anklagelser om forskningsfusk i ett ärende som inte handlat om doktorandens forskning. Fakulteten har brutit mot likabehandlingsprincipen mot doktorander i liknande fall samt agerat oproportionerligt bestraffande genom att riva upp ett myndighetsbeslut och efter lång tidsutdräkt inledde en omfattande utdragen utredning till stor nackdel för doktoranden och satt hennes rättssäkerhet ur spel. Myndighetsbeslut ska vara förutsägbara, och i detta fall har omprövningen av beslutet skett på lösa grunder som är oacceptabla ur rättssäkerhetssynpunkt. AA har inte lämnat några vilseledande/oriktiga uppgifter i fallet, som skulle motivera omprövningen av beslutet, och därmed har beslutet om erinran den 22 december 2016, vunnit negativ rättskraft.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Författningsbestämmelser m.m.

Enligt 1 kap. 3 a § högskolelagen (1992:1434) ska vetenskapens trovärdighet och god forskningssed värnas i högskolornas verksamhet. Av 1 kap. 16 § högskoleförordningen (1993:100) följer att en högskola som genom en anmälan eller på något annat sätt får kännedom om en misstanke om oredlighet i forskning eller utvecklingsarbete vid högskolan ska utreda misstankarna.

En ny förvaltningslag (2017:900) trädde i kraft den 1 juli 2018. Vid tidpunkten för universitetets handläggning av ärendet gällde dock den tidigare förvaltningslagen (1986:223). Av 4 § i den tidigare förvaltningslagen framgår bland annat följande. Varje myndighet ska lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda i frågor som rör myndighetens verksamhetsområde. Hjälpen ska lämnas i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.

Universitetskanslersämbetets uppgifter

Universitetskanslersämbetet har bland annat till uppgift att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Ett syfte med tillsynen är att värna om enskilda individers rättigheter genom att kontrollera att universitet och högskolor följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. Universitetskanslersämbetet utreder dock inte frågor som ska hanteras av andra myndigheter.

Det är Diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över att diskrimineringslagen (2008:567) följs. Den fråga om diskriminering som AA tar upp kan anmälas till DO. Universitetskanslersämbetet vidtar därför inga åtgärder med anledning av vad hon anfört om diskriminering.

Enligt de nuvarande författningsbestämmelserna är det lärosätenas uppgift att utreda och pröva misstankar om oredlighet i forskning. När det gäller Universitetskanslersämbetets

roll kan visserligen ämbetet inom ramen för sin tillsynsverksamhet granska hur ett lärosäte har handlagt utredningar om oredlighet i forskning. Men ämbetet kan inte överpröva lärosätets bedömningar i frågor om oredlighet i forskning, god forskningssed eller vetenskaplig kvalitet. Det är alltså inte ämbetets uppgift att vara nationell överinstans i frågor om oredlighet i forskning.

AA har bland annat anfört att den aktuella föreläsningen vid konferensen G16 inte skedde inom ramen för hennes forskning och den därmed inte ska bedömas som forskningsfusk eller plagiat inom forskning. Universitetskanslersämbetet finner att denna fråga ingår i den sakprövning av oredlighetsärendet som universitetet ska göra enligt 1 kap. 16 § högskoleförordningen. Vad AA har anfört i denna del avser därför väsentligen sådant som ämbetet inte kan överpröva eller ha synpunkter på inom ramen för sin tillsynsverksamhet. Ämbetet yttrar sig därför inte vidare i frågan.

Universitetets hantering av oredlighetsärendet

AA anser, som Universitetskanslersämbetet uppfattar hennes anmälan, att universitetet felaktigt har ändrat ett för henne gynnande beslut när fakultetsstyrelsen beslutade att hon gjort sig skyldig till vetenskaplig oredlighet.

AA har hänvisat till två skrivelser från prefekten PP till henne den 22 december 2016 respektive den 24 mars 2017.

I skrivelsen från prefekten den 22 december 2016 anges följande:

Vid G16-konferensen i Linköping 23-25 nov 2016 använde du – i din presentation ”Svarta kroppar och vit vrede – reaktioner på Black Lives Matter i Sverige” – material från doktorand BB på ett otillbörligt sätt.

Som en uppföljning av mitt disciplinära samtal med dig den 20/12 vill jag, i min egenskap som prefekt för institutionen för tema, även skriftligen markera att detta naturligtvis är helt oacceptabelt och att Linköpings Universitet ser mycket allvarligt på det inträffade.

Jag vill informera dig om att institutionen granskat dina tidigare texter i urkund för att försäkra oss om att detta var en engångsföreteelse. Vi har också haft kontakt med jurister och ordföranden för disciplinnämnden vid LiU för att försäkra oss om att vi vidtar lämpliga åtgärder. Utifrån dessa underlag och i dialog med FF, prefekt vid institutionen för litteratur, idéhistoria och religion vid Göteborgs universitet, har jag beslutat att inte gå vidare med ärendet.

I skrivelsen (mejlet) från prefekten den 24 mars 2017 anges följande.

Jag har vidtagit åtgärder för att tydliggöra Linköpings universitets hållning för dig i samband med att du plagierat BBs uppsats vid G16-konferensen. Eftersom föredraget inte var examinerande har ditt ärende inte prövats i

disciplinnämnden (enligt högskoleförordningen 10 kap § 1). Med detta är ditt beteende på G16 utagerat för lärosätets vidkommande.

Av utredningen framgår vidare att filosofiska fakulteten senare under våren 2017 inledde ett ärende om oredlighet i forskning gällande AA. Fakultetens beredningsgrupp för ärenden om vetenskaplig oredlighet ansåg i ett utlåtande den 11 oktober 2017 att AAs hantering av texterna var att betrakta som vetenskaplig oredlighet i form av plagiat. Expertgruppen för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden instämde i ett yttrande den 5 mars 2018 i beredningsgruppens slutsats. Fakultetsstyrelsen beslutade därefter den 18 april 2018 att AA gjort sig skyldig till plagiering och därmed till vetenskapligt oredlighet. Rektor beslutade den 23 april 2018 att inte vidta några ytterligare åtgärder med anledning av fakultetsstyrelsens beslut i oredlighetsfrågan.

Frågan är om prefektens skrivelser varit beslut med s.k. negativ rättskraft i oredlighetsfrågan och därmed förhindrat filosofiska fakultetsstyrelsen att pröva om AA gjort sig skyldig till vetenskaplig oredlighet.

Att ett beslut har negativ rättskraft innebär att den fråga som avgjorts genom beslutet inte får tas upp till förnyad prövning. När det gäller ett betungande myndighetsbeslut anses det i princip inte finnas något hinder för ändring av beslutet i vare sig mildrande eller skärpande riktning. Inte heller ett avslagsbeslut binder myndigheten för framtiden. När det gäller gynnande beslut är däremot huvudregeln att de inte kan återkallas, under förutsättning att den nya prövningen gäller samma sak som i det föregående beslutet. Enligt förvaltningsrättsliga grundsatsar kan ett gynnande beslut i ett ärende som gäller en rätt till förmån av personlig eller ekonomisk art som huvudregel inte återkallas av beslutsmyndigheten. Om en myndighet har tillsatt en offentlig funktionär, meddelat ett tillstånd eller bifallit en ansökan om ett ekonomiskt bidrag, kan myndigheten inte utan vidare fatta ett nytt beslut i saken. I förarbetena till den nya förvaltningslagen (2017:900) anförs att kännetecknande för ett gynnande beslut är att det i grunden innefattar en förmån som den enskilde har begärt eller annars har rätt till. Det kan handla om att bevilja ett sökt tillstånd eller ett ekonomiskt bistånd. Ett beslut om betyg är ett annat exempel på beslut som i grunden kan sägas vara gynnande för den enskilde.¹ I den nya förvaltningslagen finns – till skillnad från den tidigare lagen – en uttrycklig bestämmelse som reglerar under vilka förutsättningar ett gynnande beslut får ändras (se 37 §).

Universitetskanslersämbetet bedömer att prefektens skrivelser inte kan anses utgöra gynnande beslut enligt de redovisade förvaltningsrättsliga grundsatserna.

I detta sammanhang är även följande omständigheter av betydelse. Vid ett fall av misstänkt plagiering kan det uppkomma flera frågor som ett lärosäte måste ta ställning till. En är frågan om den som misstanken riktas mot har gjort sig skyldig till oredlighet i forskning enligt 1 kap. 16 § högskoleförordningen. Men lärosätet kan också behöva hantera

---

¹ Jfr Strömberg & Lundell, Allmän förvaltningsrätt, 26 uppl. s. 77–80, SOU 2010:29 s. 564–566 och prop. 2016/17:180 s. 218–220 samt s. 230–231.

andra frågor i anslutning till den uppkomna situationen, t.ex. om händelsen ska leda till arbetsrättsliga konsekvenser eller disciplinära åtgärder enligt 10 kap. högskoleförordningen. Utredningen i detta ärende visar inget annat än att prefektens skrivelser gällt frågan om arbetsrättsliga eller disciplinära åtgärder mot AA, medan fakultetsstyrelsens prövning gällt frågan om hon gjort sig skyldig till oredlighet i forskning enligt 1 kap. 16 § kap högskoleförordningen. I formell mening har det alltså handlat om olika saker som hanterats av olika befattningshavare och organ inom lärosätet.

På anförda grunder finner Universitetskanslersämbetet att prefektens skrivelser inte kan anses utgöra beslut med negativ rättskraft i oredlighetsfrågan. Universitetet har därmed inte gjort något formellt fel när fakultetsstyrelsen senare prövade frågan om AAs agerande vid konferensen G16 utgjorde oredlighet i forskning.

Universitetskanslersämbetet finner dock skäl att ifrågasätta universitetets hantering av andra orsaker.

Av bestämmelsen i 4 § i den tidigare förvaltningslagen följer att en myndighet har en serviceskyldighet gentemot enskilda individer. Det innebär bland annat att myndigheten ska hjälpa enskilda att ta tillvara sin rätt i angelägenheter inom dess verksamhetsområde. Myndighetens serviceplikt enligt 4 § gäller i princip oberoende av om någon har begärt hjälp eller inte.² AA har varit anställd vid Linköpings universitet men har som antagen till utbildning på forskarnivå även varit student vid lärosätet. Bestämmelsen är därmed tillämplig på henne.

Nuvarande lagstiftning inom högskoleområdet ger universitet och högskolor stor frihet att fördela ansvarsområden och arbetsuppgifter inom sina organisationer. I sin tillsynsverksamhet har Universitetskanslersämbetet normalt inga synpunkter på hur ett lärosäte väljer att fördela arbetsuppgifterna inom organisationen. Ur ett rättssäkerhetsperspektiv är det dock viktigt att ett lärosäte så långt som möjligt samordnar sina åtgärder när olika befattningshavare eller organ inom lärosätet ska hantera frågor som har nära koppling till varandra och som har stor betydelse för den enskilde individen. Lärosätet bör alltså sträva efter att agera som en samlad myndighet gentemot individen. Med hänsyn till myndigheternas serviceskyldighet är det av grundläggande betydelse att universitet och högskolor ger tydlig information till doktorander och andra studenter i frågor som berör deras rättigheter och skyldigheter så att de kan ta tillvara sin rätt. Det är särskilt viktigt med tydlig information när olika befattningshavare eller organ inom lärosätet hanterar relaterade frågor av stor betydelse för doktoranden.

Mot denna bakgrund konstaterar Universitetskanslersämbetet att universitetets hantering av AAs plagieringsfall väcker frågor. Universitetets hantering av fallet har haft mycket stor betydelse för AA. Den ordning som universitetet har hanterat fallet, genom att lärosätet först gett ett besked i frågan om disciplinära åtgärder genom prefektens skrivelser och

---

² Se Hellners & Malmqvist, Förvaltningslagen med kommentarer, 3 uppl. 2010, s. 75 ff.

därefter prövat oredlighetsfrågan i fakultetsstyrelsen, framstår som svårförståelig ur ett doktorandperspektiv. Universitetets hantering ger intryck av bristande kommunikation och samordning mellan institutionen och fakultetsstyrelsen. Eftersom såväl institutionen som fakultetsstyrelsen varit inblandade i hanteringen av plagieringsfallet har det varit särskilt viktigt att universitetet som myndighet gett tydlig information till AA om hanteringen av fallet. Av utredningen framgår dock att universitetet brustit när det gäller informationen till henne. Ämbetet instämmer härvid i universitetets bedömning att prefektens skrivelser borde ha varit tydligare utformade, så att den fulla innebörden stått klar för läsaren. Ämbetet anser också att universitetet i samband med prefektens skrivelser borde ha upplyst AA om att det är filosofiska fakultetsstyrelsen som hanterar ärenden om oredlighet i forskning och att oredlighetsfrågan inte hade prövats av fakultetsstyrelsen. I stället har prefekten i skrivelsen den 24 mars 2017 felaktigt uppgivit att AAs beteende på G16 var utagerat för lärosätets vidkommande. Med hänsynen till den bristande informationen från universitetets sida är det förståeligt att AA senare reagerat mot fakultetsstyrelsens utredning av oredlighetsärendet. Såvitt framgår av utredningen har universitetet först i mars 2018 gett AA en mer kvalificerad och samlad information om universitetets hantering genom mejl från bland andra universitetsjuristen. Ämbetet finner sammantaget att universitetet inte har uppfyllt sin serviceskyldighet gentemot AA. Universitetet kan inte undgå kritik för denna brist.

Universitetskanslersämbetet finner i övrigt inte skäl att göra något uttalande med anledning av AAs anmälan.

Med dessa delvis kritiska besked avslutas ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Anders Söderholm efter föredragning av biträdande chefsjuristen Mikael Herjevik i närvaro av chefsjuristen Christian Sjöstrand och strategi- och planeringsansvarige Per Westman.

Anders Söderholm

Mikael Herjevik

Kopia till:
AA
Advokaten MM